

7. DISTRIBUCIJA RADIJSKIH I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA

U Republici Srbiji, u okviru distribucije radijskih i televizijskih programa, u zavisnosti od platforme, u ponudi su sledeće usluge:

- distribucija RTV programa preko kablovske mreže (koaksijalne, hibridne i optičke) - KDS ,
- distribucija RTV programa preko satelita (*Direct To Home – DTH*) distribucija RTV programa preko MMDS - a (*Multichannel Multipoint Distribution System*) i LMDS-a (*Local Multipoint Distribution System*),
- IPTV distribucija RTV programa korišćenjem IP protokola i
- distribucija RTV programa radio-difuznim sistemima.

U 2008. godini, za pružanje ove usluge je bilo registrovano 79 operatora, pri čemu je vodeći operator u distribuciji televizijskih i radijskih programa, mereno brojem pretplatnika, i dalje preduzeće Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže (SBB), koje zauzima 54% tržišta. Iz tog razloga, u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama i Statutom Republičke agencije za telekomunikacije („Službeni glasnik RS“, broj 78/05), Upravni odbor RATEL-a je na sednici od 16. februara 2007. godine doneo Odluku o utvrđivanju javnog telekomunikacionog operatora sa značajnim tržišnim udelom za uslugu distribucije radio i televizijskih programa preko kablovske distributivne mreže, kojom se preduzeće SBB proglašava za operatora sa značajnim tržišnim udelom. U skladu sa tim, primenjuje se specijalni tarifni režim za usluge distribucije radijskih i televizijskih programa i postoji obaveza primene troškovnog modela u formiranju cena telekomunikacionih usluga, što znači da je SBB je u obavezi da se pridržava pravila i uslova propisanih Pravilnikom o primeni troškovnog principa, odvojenih računa i izveštavanju od strane telekomunikacionih operatora sa značajnim tržišnim udelom („Službeni glasnik RS“, broj 103/08) i Zakona o telekomunikacijama.

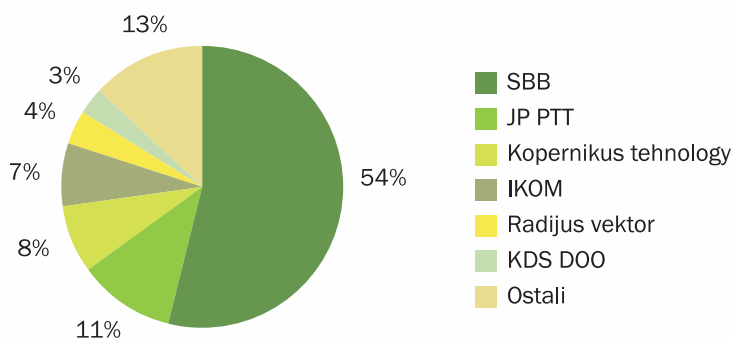

90

PREGLED TRŽIŠTA
TELEKOMUNIKACIJA U
REPUBLICI SRBIJI U 2008.
GODINI

Slika 64. Tržišno učešće vodećih operatora u 2008. godini

Izvor: RATEL

Broj pretplatnika je 922 hiljade

Kao značajni učesnici na tržištu distribucije radijskih i televizijskih programa, pored SBB-a, izdvajaju se preduzeća JP PTT – RJ KDS, Kopernikus technology doo, IKOM DOO, Radijus vektor doo i KDS DOO Novi Sad. Mereno brojem pretplatnika, ovi operatori zajedno zauzimaju oko 86% tržišta.

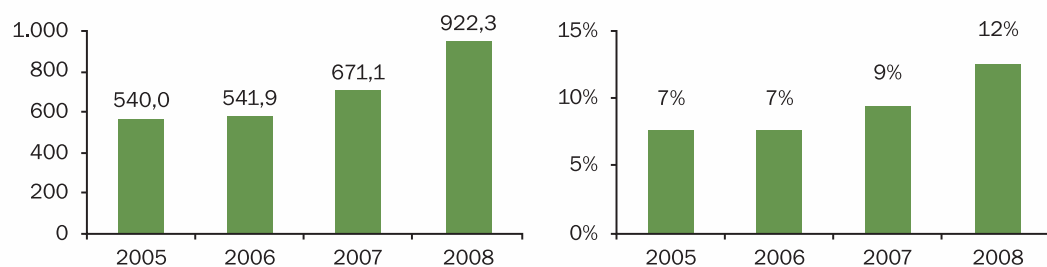
Ukupan broj pretplatnika nastavlja trend rasta, i u 2008. godini premašuje 922 hiljade (uključujući i DTH pretplatnike), što je za 37% više u poređenju sa 2007. godinom. Najveći broj pretplatnika i dalje je priključen na hibridnu (HFC) mrežu, čime je krajnjim korisnicima pored distribucije radijskih i televizijskih programa, omogućen i širokopojasni pristup Internetu. Penetracija iznosi 12%, odnosno 37% mereno brojem domaćinstava. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, prosečno domaćinstvo ima 3 člana, tako da se broj potencijalnih korisnika kablovske televizije procenjuje na 2,7 miliona.

U 2008. godini, ukupan ostvareni prihod operatora od pružanja usluge distribucije radijskih i televizijskih programa je uvećan za 49% i iznosi oko 5,6 milijardi dinara. Ovakav rast je, pre svega, posledica povećanja broja pretplatnika, ali i povećanja cena distribucije radijskih i televizijskih programa od strane pojedinih operatora. Najveće učešće u prihodima od pružanja usluge distribucije čine prihodi od mesečnih naknada.

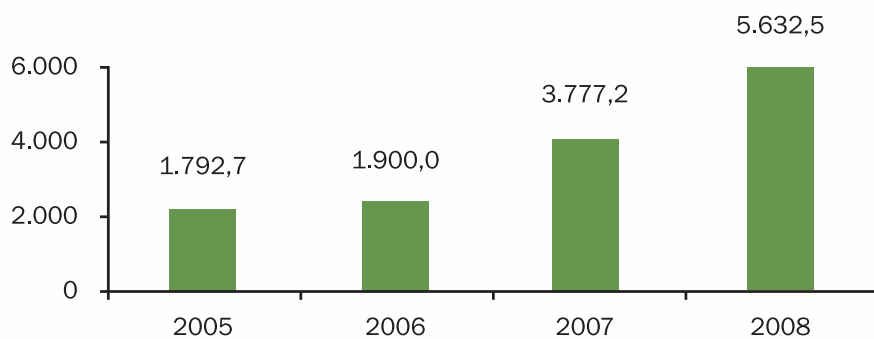
Slika 65. Ukupan broj pretplatnika (u hiljadama)/Broj pretplatnika na 100 stanovnika

Izvor: RATEL

Slika 66. Prikaz rasta prihoda KDS operatora (u milionima dinara)

Izvor: RATEL

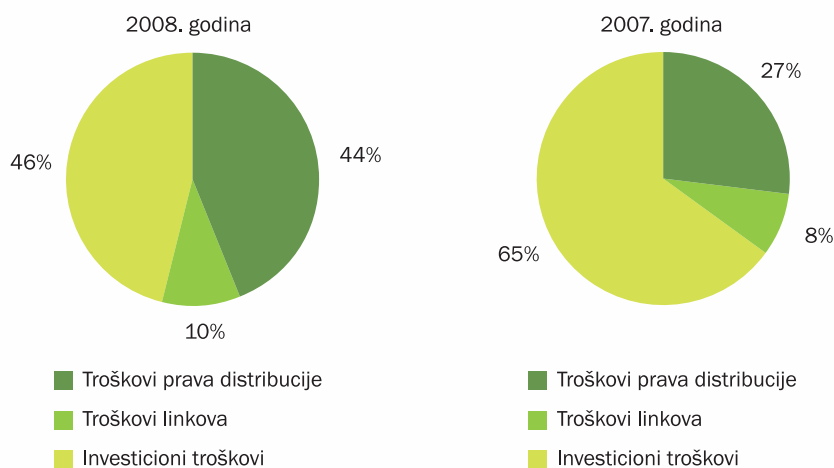

Troškovi za autorska i srodna prava i prava redistribucije iznose oko 1,5 milijardi dinara, i veći su za 80% u poređenju sa 2007, dok su troškovi linkova veći za 50% i u 2008. godini iznose oko 4,5 miliona evra. Ukupne investicije u distribuciju radijskih i televizijskih programa u 2008. godini su smanjene za oko 20% i iznose oko 19,7 miliona evra.

Savremeni kablovski distributivni sistem omogućuje pružanje servisa koji nisu samo distribucija RTV programa. Strategijom razvoja telekomunikacija u Republici Srbiji, predviđeno je definisanje tehničkih uslova za izgradnju ovih mreža i rada operatora. Naročito se ističe značaj ovih sistema u podsticanju konkurencije u mrežama za pristup, jer kablovski distributivni sistem u ovom delu mreže predstavlja realnu alternativu za prenos govora i pristup Internetu.

Slika 67. Raspodela troškova (u %)

Izvor: RATEL

U segmentu kablovsko-distributivnih sistema, mreže kojima se ostvaruje prenos televizijskog i radio signala su se do pre dve godine gotovo isključivo realizovale pomoću koaksijalnih kablova. Međutim, pojava hibridnih mreža je ono što preovlađuje u poslednje dve godine, i vrlo je značajno to da se za prenos signala koriste i optički kablovi, čije su tehničke karakteristike na znatno višem nivou u poređenju sa karakteristikama koaksijalnog kabla.

Investiranje operatora u postojeće mreže je doprinelo podizanju kvaliteta usluge i povećanju broja pretplatnika. Procena je da bi broj pretplatnika na tržištu distribucije radijskih i televizijskih programa u Republici Srbiji mogao značajno da poraste u narednom periodu, uz postojeću dinamiku investicija. Investicije bi doprinele unapređenju mreža i proširenju skupa usluga koje bi se ponudile pretplatnicima (kablovski Internet, ali i mogućnost da neki od operatora nakon sprovedene odgovarajuće procedure počnu i sa pružanjem govornih usluga).

Razvoj satelitske distribucije (DTH) doprinosi konkurenciji u okviru samog tržišta distribucije radijskih i televizijskih programa, budući da za ovaj vid usluge nisu zainteresovani samo korisnici u mestima gde nema kablovske kanalizacije, već i korisnici u gradovima. Tokom 2008. godine, pripremljen je nacrt novog Pravilnika koji reguliše pružanje navedene vrste usluge i započeta je procedura usvajanja.